

Nicoletei Rusu, aceasta a reușit totuși să imprime personajului farmecul naivității și exaltării visurilor adolescente și chiar și ceva din disperarea ratării ce se întrevede în viitor. *Olga* a rămas personajul cel mai slab conturat din cauza notei monocorde în care s-a aflat și a lipsei de profunzime în „scotocirea” sufletului personajului. *Olga* nu e doar sora cea mare, resemnată, consolatoare a celor două surori; ea conține înlăuntrul ei disperarea celorlalte, ea suferă pentru fiecare, dar la care se adaugă propria neputință, propria înfrângere și disperare. Din păcate, linia simplistă în care este conturată *Olga* nu lasă loc de prea multă reflexie asupra personajului.

Dar chiar și cu aceste neîmpliniri actoricești, spectacolul regizorului basarabean Alexandru Vasilache construiește un univers apăsător, pustiu,

susținut de puține mijloace exterioare, folosite însă cu știință și talent: lumină, coloană sonoră (continuu prezentă), ceva elemente de recuzită, cum ar fi o șapcă militară, un pachet de cărți de joc pentru pasiențe.

Poate că din punct de vedere artistic spectacolul *Olga Mașa Irina* nu reprezintă el însuși un eveniment artistic. Inaugurarea însă a unui teatru nou, într-un oraș bântuit de sărăcie și incultură, cu adaptarea unui text cehovian reprezintă un EVENIMENT CULTURAL, într-adevăr. Drept pentru care, de abia așteptăm să mergem din nou la teatru, la Union.

Teatrul Union, București, Fundația ART'MILLENIUM: Olga Mașa Irina, după Trei surori de A. P. Cehov; un spectacol de Alexandru Vasilache; costume: Anca Răduță, Cu: Profira Serafim (*Olga*), Silvia Luca (*Mașa*), Nicoleta Rusu (*Irina*).

Olga GANCEVICI

Proiect ambițios

Perspectivile multiple de interpretare, multitudinea versiunilor scenice, influența majoră a dramaturgiei sale, ne dovedesc că Marele Will rămâne în continuare o provocare. Punerea în scenă a unei piese shakespeariene reprezintă o misiune angajantă și, în același timp, riscantă pentru orice regizor.

Ion Sapdaru se numără printre directorii de scenă care au acceptat această „probă” și au depășit-o cu succes. Ne gândim și la spectacolul *Hamlet* (montat la Teatrul „Mihai

Eminescu” din Botoșani), transpunere modernă (cu o grijă deosebită acordată scenografiei, inserțiilor coregrafice), desfășurată pe alte coordonate spațio-temporale decât cele elisabetane, demonstrând că subiectul piesei are un caracter de generalitate în această privință.

Însă spectacolul care face obiectul intervenției noastre – pus în scenă la același teatru botoșănean – îl constituie, așa cum citim în *Caietul-program*, „cronica hazlie a vieții desfrânate și a tristului sfârșit ale celui ce a fost

Sir John Falstaff, din vremea regilor engliteri, Henric al IV-lea și Henric al V-lea, pierdută de William Shakespeare în drum spre Londra și găsită într-un han din Windsor...“

Personaj extrem de complex, întâlnit în ipostază de pretins cavalier, soldat vicios, poltron, greoi, perfid, în cele două părți ale dramei istorice *Henric al IV-lea*, în chip de bătrân amoretat, „păcălitor păcălit“ în *Nevestele vesele din Windsor*, Falstaff este prezent și în câteva replici din *Henric al V-lea* care-i relatează sfârșitul: „combustibilul prin care se întreține focul s-a dus“ (actul II, scena 4, trad. Ion Vinea).

Pluralitatea trăsăturilor personajului cere o prestație pe măsură. Marius Rogojinski își asumă acest rol în care este convingător printr-o adevărată desfășurare de calități și performanțe actricești, dovedind o percepere integrală a personajului. Îl vedem astfel trecând, rând pe rând, prin toate etapele cerute de registre atât de diferite: farsor, bufon, intrigant învins cu propriile-i arme, soldat fanfaron (“viteaz ca Hercule“, însă „fricos din instinct“, cum se autodefinește), cu o falsă pedagogie a noțiunii de „onoare“ pe câmpul de luptă, conform căreia „cea mai bună dovadă de vitejie e prudența“, ipocrit fără scrupule, tartuf, cu prezență de spirit, capabil oricând să găsească un subterfugiu pentru a scăpa dintr-o situație potrivnică. „N-aș vrea să mă ardă flăcările iadului pentru nici un rege“ îi declară „bătrânul Jack“ prințului Henric, numit, când familiar, când protegitor, și Harry sau Hal. „Slujitor al

umbrei“, bătrânul Jack îi este neofitului Henric tovarăș, inițiator într-ale fără-delegilor. Statutul său se va schimba brusc în momentul înscăunării regelui Henric al V-lea care îl va eticheta drept „măscărici“, „bătrân și searbăd“.

Alături de Marius Rogojinski, tânărul Ioan Crețescu, interpretul prințului, a urmat aproape același traseu inițiativ ca și personajul său, cu demnitate și descoperirea ținutei princiare adecvate. Credem că întâlnirea cu experimentatul Marius Rogojinski poate constitui un bun prilej în afirmarea sa viitoare.

Dintre ceilalți tovarăși ai jupânului *Falstaff*, *Poins* este hoțul tipic, cu o interpretare corespunzătoare a lui Florin Iftode. Alături de el, se află acei „cumsecade trei oameni și jumătate“ (Gheorghe Frunză, Cezar Amitroaei, Dragoș Radu). Apreciem faptul că fiecare dintre cei patru actori au încercat o creionare particulară a personajului pe parcursul întregului spectacol.

Aparițiile feminine din primul act sunt episodice: prima este iubita în travesti (Volin Costin), semnul desfrâului pus în legătură cu viciul lui Falstaff manifestat în toate direcțiile. Însă singura femeie, capabilă să le țină piept tâlharilor este *hangîța* (Irina Mititelu), gazda lor energică, plină de viață, cu o unică neîmplinire, aceea a unui mariaj oficial cu *Falstaff*.

În actul al doilea se remarcă „vesela nevastă“ *doamna Page* (Daniela Bucătaru) care va plâni împreună cu *doamna Ford* (Teodora Moraru) cum să prindă „doi iepuri dintr-o dată“:

o sperietură urmată de o baie în Tamisa și apoi de o ciomăgeală pentru *Sir John Falstaff*, pe de o parte; iar pe de cealaltă, o lecție pentru soțul înnebunit de gelozie, jalnică figură a unui *domn Ford* interpretat cu îndemânare de Ioan Apostoliu.

Mesagerii sunt doi: *Robin* (Mihai Donțu), cel mereu pălmuit, și *mistress Quickly* (Narcisa Vornicu), care „plătește” scump (cu propria dentiție) vina de a purta un asemenea nume ce-o angajează la o identificare deplină – a se vedea ritmul alert al „mesajelor” sale, de mare efect scenic.

Spectacolul este circular: bucla de început și de sfârșit e zugrăvirea morții, o execuție publică prin spânzurare în strigătul de groază al mulțimii, pe fondul unui cer întunecat, o imagine cutremurătoare a unui fel de convoi al răniților și morților de pe câmpul de luptă la sfârșitul primului act și deznodământul trist al protagonistului.

Scenografia (Mihai Pastramagiu) este inspirată și amintește de teatrul elisabetan. Un podium multifuncțional, străjuit de stâlpii unor potențiale spânzurători amenințătoare și fundalul întunecat domină actul întâi și finalul reprezentației. Decorul scenelor de interior din casa *doamnei Ford*, rezumativ, se pliază cerințelor comicalului de situație. Remarcăm și costumele, sugerând aceeași perioadă elisabetană (creația Alinei Dincă) și care se alătură armonios ansablului, în care se detașează preocuparea regizorului pentru coloana sonoră – generatoare a unor momente de mare intensitate.

Falstaff la Botoșani s-a dovedit un proiect ambițios, adunând aproape 40 de personaje și a fost primit cu aplauze meritate.

În loc de încheiere îmi rezerv o constatare împărtășită, cred, și de publicul botoșănean. E constatarea că la Teatrul „Mihai Eminescu”, de o stagiune încoace, au loc reprezentații valoroase, semn că cineva se preocupă îndeaproape de soarta lui. Așteptând premierele actualei stagiuni (încurajatoare pentru dramaturgia autohtonă), voi aminti printre spectacolele care se află pe afiș și care merită să fie menționate:

– *Bekkanko sau Ochiul dracului* (după Asaxa Fujita, trad. Vlad Massaci), regia: Cristian Juncu

– *Leonce și Lena* (de Georg Büchner), regia: Ion Sapdaru

– *Comedie pe întunerice* (de Peter Schäffer), regia: Andeea Vulpe și Cristian Juncu

– *Falstaff* (după Shakespeare), regia: Ion Sapdaru.

Teatrul „Mihai Eminescu” din Botoșani – Falstaff.
Regia: Ion Sapdaru. **Scenografia:** Mihai Pastramagiu. **Costume:** Alina Dincă. **Asistent regie:** Teodora Moraru. **Distribuția:** Marius Rogojinschi, Ioan Crețescu, Florin Iftode, Gheorghe Frunză, Dragoș Radu, Cezar Amitroaei, Irina Mititelu, Daniela Bucătaru, Teodora Moraru, Narcisa Vornicu, Ion Apostoliu, Traian Andrii, Mihai Donțu, Remus Archip, Volin Costin, Mihai Păunescu, Gelu Rișca, Alin Gheorghiu, Dan Strățianu, Bogdan Muncaciu, Alex. Strățianu, Răzvan Amitroaei, Constantin Adam, Olina Stratin, Crenola Doroftei. **Data premierei:** 24 iunie 2001. (Spectacol reluat pe 14 octombrie 2001.)